

DOCUMENTACIÓ

**MAPA ESCOLAR
DELS ENSENYAMENTS BÀSICS**

**MAPA ESCOLAR DE LLARS D'INFANTS
DE BARCELONA**

ÍNDEX

Pàg.

- Nota de la Comissió Permanent del CEMB del 22 de març de 2006 5
- Dictamen sobre el Mapa Escolar d'Ensenyaments Bàsics de la ciutat de Barcelona 2005-2010. Plenari del CEMB del 30 de març de 2006 7
- Annex 1
Informe sobre els criteris per a l'adequació del Mapa Escolar de Barcelona. CEMB 2002 25
- Annex 2
Propostes i consideracions específiques territorials dels Consells Escolars Municipals de districte. Ensenyaments Obligatoris 27
- Dictamen sobre el Mapa Escolar de Llars d'Infants de la ciutat de Barcelona 2005-2008. Plenari del CEMB del 30 de març de 2006 35
- Annex 3.- Propostes i consideracions específiques territorials dels Consells Escolars Municipals de districte. Llars d'Infants 39
- Mapa Escolar d'Ensenyaments Bàsics de la ciutat de Barcelona 2005-2010..... 41
Consorti d'Educació de Barcelona.
Document de criteris.
Consell de Direcció del Consorti d'Educació de Barcelona del dia 10 de maig de 2006.

Nota de la comissió Permanent

La comissió Permanent reunida el dia 22 de març de 2006, vol fer constar que:

A partir de la presentació per part del Consorci d'Educació de les propostes del *Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics de la ciutat de Barcelona 2005-2010* i del *Mapa Escolar de Llars d'Infants de la ciutat de Barcelona 2005-2008*, la comissió de Mapa Escolar i Matriculació del CEMB i també els CEMD han desenvolupat un treball que ha conduït a l'elaboració d'un dictamen per a cadascun dels mapes presentats. Aquests dictàmens han estat presentats, valorats i aprovats per consens a la Comissió Permanent que ha acordat presentar-los a la consideració del Consell Plenari.

Això no obstant vol fer constar que:

En el procés de discussió, una part de la representació del sector de l'escola privada concertada manifesta discrepàncies respecte la necessitat de reequilibrar l'oferta entre el sector públic i el sector privat concertat dins la perspectiva global de la ciutat.

Dictamen 1/2006

Vist el projecte de Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics de la ciutat de Barcelona , 2005-2010, el Ple del Consell Escolar Municipal de Barcelona , reunit el 30 de març de 2006 amb l'estudi previ de la Comissió de Mapa Escolar i Matriculació i dels Consells Escolars Municipals de districte, en compliment de la normativa, ha aprovat amb cinquanta dos vots favorables, sis vots en contra i quatre abstencions , aquest DICTAMEN:

Consideracions prèvies

1. El Consell Escolar Municipal de Barcelona considera molt positiu que les dues Administracions consorciades hagin elaborat a través del Consorci d'Educació de Barcelona un document de treball de *criteris polítics i metodològics sobre el "Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics de la ciutat de Barcelona 2005-2010"* i també un *Document de criteris* sobre el " Mapa Escolar de Llars d'Infants de la ciutat de Barcelona 2005-2008 " .
2. El Consell Escolar Municipal de Barcelona valora l'elaboració d'aquests documents com una resposta a la petició formulada pel Consell Plenari del CEM l'abril de 2002, sobre la necessitat de revisar el Mapa Escolar vigent a la ciutat des del 1995. En aquella sessió plenària el Consell va presentar un "**Informe sobre els criteris per a l'adequació del Mapa Escolar de Barcelona**", on exposava i justificava la necessitat d'elaborar un nou Mapa Escolar per a la ciutat i formulava un conjunt de propostes.
3. Els "documents de criteris" presentats, s'interpreten com propostes que, a partir d'un marc general de planificació i contextualització actual, plantegen uns objectius generals, criteris d'intervenció, un programa d'actuació i la metodologia i indicadors bàsics emprats, referits al primer cicle d'educació infantil (Llars d'Infants) i al segon cicle d'educació infantil i ensenyaments obligatoris. Van acompanyats d'uns documents tècnics en que es presenta, pels ensenyaments bàsics: la situació actual, una projecció de població 2010, uns objectius d'oferta 2005 i 2010 per districtes, sectors i etapes i unes necessitats de noves línies per districtes segons previsions. Per Llars d'Infants, la situació actual i els objectius d'oferta 2008. Fan referència, per tant, al Mapa Escolar de la ciutat en el primer cicle d'educació infantil (Llars d'Infants), en el segon cicle d'educació infantil i en els ensenyaments obligatoris. El Consell entén aquesta prioritització - atesa la urgència de planificar aquests cicles d'ensenyament-, però vol manifestar la necessitat d'abordar el mapa escolar de tots els ensenyaments no universitaris: d'Educació

Especial, dels ensenyaments postobligatoris en totes les modalitats i nivells, i de la Formació d'Adults.

4. En aquest sentit insta al Departament d'Educació perquè presenti les reformes referides a aquests ensenyaments, per tal que es pugui treballar en la concreció del Mapa Escolar a nivell de ciutat.

5. Ens preocupa especialment que al no disposar de la reforma que afecta l'Educació Especial, amb el seu caràcter d'escola inclusiva i o compartida-, pugui incidir en la concreció de la proposta presentada de Mapa Escolar. És per això que recomanem la integració de les dades i propostes sobre l'Educació Especial en el Mapa Escolar de Barcelona

6. Coneixedors que l'Ajuntament de Barcelona ha constituït una comissió de treball amb la FAVB per estudiar el Pla d'Equipaments de la ciutat, proposem que es presenti amb urgència a aquesta comissió la proposta de Mapa Escolar de la ciutat perquè es tinguin en compte les seves previsions pel que fa a les necessitats de solars i d'equipaments escolars.

7. Conscients de què unes actuacions urbanístiques adients són la garantia de l'accessibilitat dels diferents sectors socials i de la cohesió en el territori i en els centres docents, demanem a l'Ajuntament que ho tingui en compte en el desenvolupament de les seves polítiques urbanístiques.

8. El CEMB considera què el desenvolupament i la concreció del Mapa Escolar de Barcelona, tant dels ensenyaments obligatoris com de les llars d'infants, és una bona oportunitat per recuperar la memòria històrica escolar tant rica i pionera en innovació i qualitat pedagògica.

Es presenten dos dictàmens, l'un referit al document del Mapa Escolar de Llars d'Infants de la ciutat de Barcelona 2005-2008 i l'altre sobre el Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics de la ciutat de Barcelona 2005-2010.

Sobre el document de Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics de la ciutat de Barcelona 2005-2010. Criteris polítics i metodològics

Consideracions generals

1. El Consell considera que en la redacció dels criteris s'ha tingut molt en compte l'informe elaborat pel CEM l'any 2002. Es parteix per tant d'una posició d'acord global amb el document proposat i es comparteix en general el que planteja. Les consideracions que es fan a continuació, tenen la intenció d'ajudar a millorar i enriquir el document. El CEMB com a organisme de participació de la comunitat educativa es creu legitimat per aclarir alguns temes i formular propostes més enllà del què es proposa.

2. Es considera molt positiu que les dues administracions conjuntament hagin elaborat i presentat conjuntament la proposta, tinguin criteris comuns en gestió i política educativa i que presentin uns paràmetres d'intervenció educativa que aborden elements qualitius per a millorar el sistema educatiu. El document, per altra banda, parteix d'un alt coneixement de la realitat actual per la qual cosa les afirmacions que fa estan molt fonamentades en l'experiència, en les dades tècniques i en l'anàlisi de la situació actual que serveix com a punt de partida de la reflexió. Les anàlisis i propostes de futur estan també molt fonamentades tècnicament. El CEMB ha disposat de dades tècniques, que li ha facilitat el Consorci, a partir de les quals ha pogut analitzar i constatar moltes de les afirmacions contingudes en el document de propostes i criteris. Estem per tant davant d'un document que desperta l'acord com a expressió majoritària.

3. En el capítol del Marc General del document i en els apartats referits a la planificació educativa cal fer un esforç per trobar un redactat més entenedor. Molt sovint s'ha d'interpretar el significat dels conceptes que s'aclareixen al llegir tota la proposta. Caldria que de la primera lectura ja s'interpretés clarament el que es vol dir. (Parlem de conceptes com: gratuïtat, equitat, cohesió social,...)

4. Tot i que el CEMB entén les raons explicitades per aduir la planificació a cinc anys que es presenta, es considera que cal treballar amb una planificació de principis i criteris que configuren uns paràmetres de qualitat educativa per a l'escola de la ciutat a llarg termini i una concreció a més curt termini que, s'apliqui amb flexibilitat per poder donar resposta a les necessitats, i que es pot situar als cinc anys.

5. El CEM en l'informe de l'any 2002, presentava un capítol titulat "Elements que condueixen a la necessitat d'adequar el Mapa Escolar de la ciutat". Els mateixos elements continuen sent vàlids avui. La singularitat del parc escolar de la ciutat i la seva distribució, són una especificitat de Barcelona. Difícilment podem trobar referents similars a nivell europeu, espanyol i català que expliquin com s'ha anat configurant la desequilibrada situació de titularitats a la nostra ciutat. El CEMB creu que ajudaria a entendre la situació actual i a explicar la necessitat d'una actuació positiva en relació a l'escola pública, tal i com es formula a la proposta, si el document posés més èmfasi i analitzés els antecedents de les actuacions de l'administració educativa anterior que han conduït a la situació actual. En diverses ocasions el CEM, en els seus informes valoratius dels processos de preinscripció, ha posat de manifest que a igual demanda es tancava una aula pública i es mantenia l'aula concertada. Així s'ha potenciat el manteniment de determinades aules i centres concertats en detriment d'altres en el sector públic. És molt conegut que l'oferta genera i dinamitza la demanda.

El Mapa Escolar que es presenta ha de servir per reequilibrar el dèficit històric de l'oferta pública en algunes zones de la ciutat, incrementant oferta pública per equiparar-la al 50% en la globalitat de la ciutat amb la del sector privat concertat.

6. Considerem que el marc general de planificació ha d'anar més enllà de l'actuació del sector públic i ha de servir també per revisar algunes actuacions que - ja amb la normativa actual- qüestionen la necessitat de concertació i o ampliació del concert de l'actual escola concertada i la possible l'assumpció de la gratuïtat futura.

7. El CEMB creu que la redacció d'un nou Mapa Escolar per a la ciutat és una oportunitat que cal aprofitar per a incloure totes les consideracions que es creguin necessàries sobre els aspectes que són essencials pel bon funcionament dels centres i que tenen a veure amb la qualitat: la preinscripció, les plantilles, les direccions, la disminució de ràtios...Aquests són aspectes que formen part de reformes sobre el sistema educatiu que s'han d'abordar en paral·lel, però que tenen implicacions molt directes en la plena ocupació del parc escolar públic de la ciutat i de la qualitat educativa en general.

Sobre els objectius

El CEMB està d'acord amb els elements principals que incorpora la proposta de Mapa Escolar.

1. Sobre la proximitat de l'escolarització al domicili de l'alumnat. En aquest sentit es considera que el centre ha de ser el reflex de la diversitat de població del territori on està ubicat.

2. Sobre l'equilibri territorial, cal que s'assumeixi en l'àmbit de ciutat però també en l'àmbit de districte i sobretot en el de zona i ha de cercar l'equitat i la cohesió social.

3. Considerem que els centres en una zona han d'assumir de forma equilibrada les situacions que comporten complexitat i dificultat, tant les referides als i les alumnes amb necessitats educatives especials com les situacions derivades de l'escolarització de l'alumnat nouvingut. Així entenem l'equitat.

4. Per propiciar la integració social, cal facilitar la integració dels diversos projectes educatius en el territori propiciant un projecte educatiu de zona que coordini els diversos serveis educatius, socials, esportius, culturals i de lleure, disposi de recursos per ajudar a pal·liar desajustos, eviti la fragmentació social i afavoreixi la cohesió entre grups i col·lectius.

5. Per tal de promoure la convivència i la promoció social en el marc escolar i evitar la fragmentació social, ja incipient en algunes zones cal actuar des de l'administració per obtenir un marc legislatiu que eviti qualsevol tipus de discriminació. I a partir d'aquest marc, actuar sense ambigüitats per part de l'Administració educativa, amb transparència i sense pressions per part dels centres, garantint el dret de les famílies a la gratuïtat de l'ensenyament obligatori, a una correcta informació. Cal un major control de l'administració en relació al seguiment i justificació dels concerts, amb una dotació econòmica adequada i suficient, sempre que sigui justificable, de manera que eviti la competència amb el sector públic i que garanteixi un compromís i corresponsabilitat en l'exercici de la funció social que ha d'exercir l'escola sustentada amb recursos públics.

Sobre els criteris d'intervenció

1. El CEMB comparteix el criteri d'integrar en la planificació general tota l'oferta de llocs escolars dels ensenyaments, tant del sector públic com del sector privat concertat.
2. Considera que cal prioritzar la construcció de centres públics en aquells territoris de la ciutat deficitaris per atendre l'alumnat que ho sol·licita i així tendir a un reequilibri territorial entre sectors.
3. El CEMB considera que la demanda de places escolars depèn de factors directes com la població i les actuacions urbanístiques però també de les condicions del servei que s'ofereix. Cal, per tant, potenciar un servei públic de qualitat com a via indispensable per incrementar la demanda.
4. En la planificació, cal partir del coneixement real dels centres- tant els públics com els sostinguts amb fons públics- i prendre mesures perquè siguin més dinàmics i eficients. El document fa poca referència i reflexió sobre l'estat actual dels centres tant des del punt de vista de les infraestructures com del funcionament, dels equips i dels projectes. Cal un estímul en el parc escolar actual per poder-se portar a terme una reordenació i aprofitament eficients.
5. Cal, per tant, revisar l'oferta actual. Per una banda, per plantejar un "pla de xoc" de promoció i estímul per dinamitzar els centres públics ara poc sol·licitats, però amb demanda potencial i, per altre costat, per revisar els concerts d'aquells centres privats que s'han mostrat clarament segregatius i selectius i d'aquells que no es corresponsabilitzen d'atendre les diverses problemàtiques actuals. Cal posar especial atenció a la qualitat de l'oferta educativa tant en el sector públic com en el privat concertat i evitar ofertes d'alguns centres que no poden garantir criteris objectius de qualitat en cadascun dels nivells educatius.
6. Creació d'un entorn educatiu. La proximitat del servei educatiu ha de propiciar el desplegament i la coordinació dels diferents serveis de caràcter educatiu no formal, cultural, lúdic, social o preventiu i de seguretat de l'entorn.

Sobre els programes d'actuació

El CEMB demana al Consorci d'Educació que la proposta de línies del document, tingui un nivell de concreció major a la realitzada per districtes, a poder ser en zones estadístiques o en agrupació d'aquestes zones. Queda clar que qualsevol localització està condicionada a l'existència de solars on ubicar els centres. Aquesta concreció pot ser una pauta i una ajuda per la cerca i reserva de solars i/o ubicacions dels nous centres per part de serveis d'urbanisme i dels districtes.

Aquest pla de construccions és un repte per a les Administracions, des del punt de vista del nombre d'edificis a construir i per la quantitat de sòl que comporta. Conscients de la dificultat de l'obtenció de sòl a la ciutat de Barcelona i de la lentitud dels processos en la gestió urbanística, instem a l'administració municipal perquè actuï decididament buscant sòl amb possibilitat de ser utilitzat per aquest fi, acceleri les gestions urbanístiques que propicien ús de sòl per equipaments públics tant en els territoris que requereixen equipaments escolars públics com avançant-se en aquelles zones de nova urbanització i nous habitatges per a població jove. I si cal actuant amb la compra de solars o edificis susceptibles de construir-hi un equipament escolar.

Això no obstant, Barcelona pel caràcter de capitalitat que ostenta i per la densitat urbanística i de poca disponibilitat de sòl que té, fa que el sòl disponible sigui molt cobejat per a la construcció d'equipaments diversos que van més enllà de les necessitats de la ciutat. Caldria doncs que es propiciés un pacte entre Administracions (Generalitat i Ajuntament) que conduís a la periodització de les adjudicacions dels usos d'aquest sòl escàs .

En relació al primer punt: Determinació, planificació i programació de les necessitats a 5 anys vista

1. Cal considerar que l'oferta, a cada Districte, ha d'atendre la demanda, com a mínim, tot i reservant un marge adequat que permeti escolaritzar alumnes d'incorporació tardana, tant en els centres públics com en els privats concertats.
2. Equilibrar l'oferta del sector públic i del sector privat concertat és un criteri de prioritat. Considerem que cal apostar perquè la ciutat de Barcelona aconsegueixi un 50% com a mínim en la proporció del sector públic i sector privat concertat.

3. Creiem que no es pot renunciar a l'objectiu d'aconseguir - també a Sarrià Sant Gervasi- el 33% mínim de millora de cobertura del sector públic a Primària i Secundària, fent el càlcul en aquest Districte, a partir de la població escolar resident.

En relació al segon punt Programació de noves construccions d'equipaments escolars públics.

1. El CEMB considera que atribuir només a la tipologia A1 les actuacions prioritàries i urgents redueix excessivament el dinamisme necessari en les actuacions previstes. Per això proposa donar satisfacció amb caràcter prioritari a la demanda significativa no atesa, que és l'anomenada tipologia A2 i que es concretin les prioritats en funció de les necessitats contrastades a cada zona.

2. En la programació de noves construccions o reordenació d'equipaments escolars públics cal incorporar centres de diverses tipologies: 3-16-18 / 0-18 / 0-12 /,... pel caràcter experimental i innovador que poden significar en molts aspectes (organitzatius, optimització de les plantilles, itinerari escolar real,...).

En relació al tercer punt: Reordenació de l'oferta global

1. En relació al primer paràgraf, sembla evident que, en general, l'increment dels concerts educatius no s'ha donat a conseqüència ni dels canvis demogràfics ni de la incorporació d'alumnat procedent d'altres països, atès l'actual índex de distribució d'aquest alumnat entre el sector públic i el sector privat concertat, per la qual cosa suggerim que es modifiqui el contingut.

2. El CEMB considera que s'ha d'actuar en la reordenació de l'oferta en determinats territoris de la ciutat. Això no obstant insta perquè la reordenació dels espais es realitzi amb la màxima cura i que les intervencions s'efectuïn sense alterar aspectes qualitius que ha anat incorporant el centre: per exemple espais dedicats a funcions com biblioteques, aules de música, etc. Igualment ha d'incorporar criteris d'accessibilitat arquitectònica, de sostenibilitat ambiental i previsions de mobilitat.

El CEMB proposa incloure una nova intervenció en aquest apartat, això és:

1. Qualificar l'oferta amb continguts pedagògics “En aquest punt ens sembla adient recuperar un apartat del contingut de l'informe del CEM de l'any 2000 que es titula “*Liderar des de l'Administració la potenciació d'un servei públic de qualitat que sigui un referent educatiu per a la ciutat*” (figura com annex al dictamen). Els aspectes qualitatius han de disposar d'un sistema d'indicadors i han de poder ser evaluables.

En relació al quart punt: Determinació de les adscripcions entre les etapes educatives, especialment, entre les etapes de primària i la secundària obligatòria

1. En el sistema d'adscripcions cal considerar la distribució i l'equilibri territorial entre els centres de primària i els centres de secundària i tenir en compte com es garanteix la distribució equilibrada dels diferents tipus d'alumnat.

2. El CEMB aposta per la dinamització dels itineraris educatius entre els centres de primària i secundària. Per això proposa incentivar i reforçar els elements pedagògics i qualitatius de continuïtat i les vinculacions coherents dels projectes educatius entre els centres de primària i de secundària.

3. Aposta per facilitar les vinculacions automàtiques entre centres perquè es garanteixi la continuïtat de l'alumnat i la coherència pedagògica entre les etapes obligatòries.

En relació al cinquè punt: Establiment de criteris per a la delimitació de les àrees territorials de proximitat per als processos d'escolarització i de preinscripció.

1. El CEMB està d'acord en determinar les mateixes àrees d'influència per a l'accés a l'escola per a l'escola pública i per a la privada concertada.

2. Atesa la complexitat per determinar l'àrea de proximitat dels centres posant a l'abast dels alumnes la màxima igualtat d'oportunitats en l'accés, i donar resposta també a la problemàtica dels centres fronterers que acullen alumnat de diversos districtes, s'insta al Consorci perquè analitzi amb profunditat i utilitzi tots els elements tècnics que tingui a l'abast per a fer la proposta.

3. D'acord amb els criteris proposats, demanem que el CEMB i els CEMD puguin conèixer la concreció de la proposta i es puguin pronunciar sobre ella.

Consideracions al text

1. En el marc general, de la planificació educativa.

S'haurà d'aconseguir l'establiment d'una única xarxa de centres sostinguts amb fons públics amb les mateixes condicions d'adscripció i els mateixos drets i deures per als alumnes i les famílies.

En el primer paràgraf, després de "... oferta escolar gratuïta i suficient..." afegir "**integrada per tots els centres sostinguts amb fons públics**".

En el quart paràgraf, després de "La planificació educativa ha de contemplar el conjunt del sistema educatiu," afegir "**tenint en compte tant els centres públics com els centres privats concertats**".

2. En el marc general, del mapa escolar de Barcelona

En el darrer paràgraf, després de "...una política educativa integradora que escolaritzi..." afegir "entre tots els centres sostinguts amb fons públics"

3. En els Objectius generals

En el primer objectiu, substituir "perfil de la ciutat" per "**a les necessitats de la ciutat**". Suprimir "sempre que sigui necessari". Substituir "a les noves necessitats" per "**a les noves demandes**".

En el tercer objectiu, afegir al final del paràgraf "**establint els itineraris educatius necessaris per fer la possible**".

En el quart objectiu, afegir després de ..." **que faciliti i reflecteixi la diversitat**"

En el cinquè objectiu, substituir "Promoure la convivència i ..." per "**Potenciar la convivència i ...**".

El sisè objectiu, es considerarà necessari el desenvolupament d'aquest apartat fixant els objectius a que fa referència.

Afegir un setè objectiu general vincular al cinquè i sisè objectiu :

"Facilitar la promoció social i la convivència per mitjà del coneixement i de l'educació. Cal, doncs, la consolidació d'una oferta educativa completa que inclogui els ensenyaments obligatoris, pre i postobligatoris i de persones adultes i cal, també, la coordinació de tots els agents i serveis socials que assegurin l'acompanyament i l'assessorament a les famílies i la seguretat i la convivència de l'entorn educatiu."

Paràgraf final. Substituir “...és necessari el compromís i la implicació del conjunt de la ciutadania i, molt especialment, de la part de la població més directament implicada en el sistema educatiu, la comunitat educativa” per **“és necessari el compromís i la implicació de la comunitat educativa i del conjunt de la ciutadania”**.

4. Criteris d'intervenció (pàg. 9)

Criteri 1

Afegir” ..llocs escolars en els ensenyaments **impartits en centres sostinguts amb fons públics**, de tal manera que...”

Criteri 2

Afegir **“Revisar i reordenar, i si és necessari, reconvertir...un aprofitament correcte dels recursos i de les instal·lacions”**.

Criteri 3

Modificar el paràgraf “... per fer possible, **una distribució equilibrada de les diferents tipologies d'alumnat** entre les dues xarxes...”

Criteri 4

Substituir a la segona línia “...i millorar el parc escolar...” per **“...continuar millorant”**

Criteri 6

Afegir **“La planificació, programació i execució de les actuacions tindrà en compte les necessitats específiques expressades pels centres educatius i en especial facilitarà el desenvolupament de plans, projectes i iniciatives d'innovació i millora de la qualitat educativa”**.

El document fa poca referència i reflexió sobre l'estat actual dels centres tant des del punt de vista d'infraestructures com de funcionament, equips i projectes. Per fer una bona planificació cal saber, l'estat actual dels centres tant públics com concertats i prendre mesures per fer que siguin més dinàmics i més eficients.

Caldria estudiar, també, cas per cas els centres concertats.

Caldria un estímul en el parc escolar actual.

Criteri 7

Es considera que mentre no hi hagi una nova normativa la tendència ha de ser aturar la creació de nous concerts per no condicionar la planificació del mapa escolar. Tammateix caldrà analitzar la conveniència que, excepcionalment en determinats àmbits territorials o circumstàncies, s'incrementi el nombre de noves unitats en centres docents concertats per garantir una plena escolarització de l'alumnat.

De la mateixa manera amb la normativa vigent es poden acotar i revisar alguns concerts dubtosos a centres: per no tenir les condicions d'infraestructures necessàries, per procediments i actituds de segregació de l'alumnat, per oferir un model escolar sense capacitat d'atendre un currículum escolar suficientment diversificat, o perquè no es comprometen i no es responsabilitzen assumint el cost col·lectiu de les problemàtiques educatives actuals.

Afegir “A més de les noves construccions, cal revisar l'oferta actual. Per una banda, per plantejar una "pla de xoc" de promoció i estímul per dinamitzar els centres públics ara poc sol·licitats, però amb demanda potencial i, per altra costat, per revisar els concerts d'aquells centres privats que s'han mostrat clarament segregadors i selectius i d'aquells que no es corresponsabilitzen i que no assumeixen la diversitat de les problemàtiques educatives actuals”.

Criteri 8

Afegir al final del paràgraf **“tenint en compte les particularitats d'ubicació territorial de determinats centres i/o zones i les especificitats de determinats centres amb projectes educatius singulars i/o ofertes educatives més especialitzades”**, donat que hi ha centres ubicats en indrets territorials molt singulars sense una població de proximitat clara i en alguns casos amb límits amb altres municipis. També pels centres amb una oferta més específica en determinats idiomes i/o ensenyaments artístics o musicals.

Criteri 9

Afegir **“prioritàries”** a “Preveure actuacions específiques...”

Criteri 10

Substituir l'actual redactat per **“Promoure la qualitat i diversitat de l'oferta educativa amb estructures escolars dels centres més flexibles que donin resposta a les necessitats de l'alumnat, les demandes de les famílies i que siguin adequades a les característiques i especificitat dels territoris”**. Per posar especial atenció a la qualitat de l'oferta edu-

cativa tant en els sectors públic com el sector privat concertat i evitar ofertes d'alguns centres que no poden garantir criteris objectius de qualitat en cadascun dels nivells educatius.

Criteri 12

Afegir a “ ...i la seva interacció en xarxa ...” **“dels centres que formen part de la zona educativa...”**

Criteri 13

Es proposa ubicar aquest apartat després del criteri 9 per coherència al tractar dels apartats que fan referència a les zones escolars.

Cal considerar el creixement dels serveis educatius integrats.

Afegir a aquest apartat, el criteri de creació d'un entorn educatiu. **“Creació d'un entorn educatiu. La proximitat del servei educatiu ha de propiciar desplegament i la coordinació dels diferents serveis de caràcter educatiu no formal, cultural, lúdic, social o preventiu i de seguretat de l'entorn.**

Criteri 14

Substituir en el text la paraula “ ...equitatiu...” per **“igualtat d'oportunitats”**.

5.-Programes d'actuació

Apartat 1(pag 11)

En el segon paràgraf quarta línia suprimir “especialment” . Afegir a “...feble cobertura del sector públic en determinats districtes de la ciutat,...**Horta-Guinardó...**”

En el tercer paràgraf de criteris, en el primer criteri afegir “cobertura global igual o superior al 100% **dels centres sostinguts amb fons públics**”.

En el segon criteri afegir **“amb tendència a arribar a 50% de l'oferta”**. Incloure com criteri , encara que no sigui abastable en els cinc anys de previsió de la proposta de Mapa Escolar d'arribar al 50%, entre els sectors , en el global de la ciutat

En el tercer criteri afegir **“Sarrià-Sant Gervasi”** fent el càlcul a partir de la població escolar resident en el districte no en la població escolaritzada en el districte.

En el quart criteri afegir al final “ ...del sector públic **dels centres adscrits**”.

Apartat 2 (pag 12 i 13)

Considerar la tipologia A2 com actuació prioritària, ja que atribuir sols a la tipologia A1 les actuacions prioritàries i urgents redueix excessivament el dinamisme necessari en les actuacions previstes. Cal donar satisfacció a la demanda significativa no atesa amb caràcter prioritari i que es concretin les prioritats en funció de les necessitats contrastades a cada zona.

Afegir en el darrer paràgraf pag 12, “ ...si apareix alguna oportunitat de disponibilitat de sòl i **d'equipaments que siguin transformables...**”

En el primer paràgraf pag 13, afegir “...distribuïdes per districtes i **zones**”

Darrer paràgraf al final afegir “**3-6-18**”

Apartat 3 (pag 13 i 14)

Modificar el redactat del primer paràgraf ja que resulta evident que en general l'increment dels concerts educatius no es a conseqüència ni dels canvis demogràfics ni de l'incorporació d'alumnat procedent d'altres països donada l'actual índex de distribució d'aquest alumnat entre el sector públic i el sector privat concertat.

En la relació d'intervencions (pag 14), afegir en la tercera intervenció “...ocupació dels espais existents, **sense alterar aspectes qualitius del projecte educatiu del centre**”, per evitar la interpretació de la supressió d'espais dins dels centres escolars dedicats a funcions com biblioteques, aules de música, etc.

Afegir en la quarta intervenció “**Atendre i potenciar noves cultures de centre**”

Incloure una nova intervenció:

“**Qualificar l'oferta amb continguts pedagògics**”

Apartat 4 (pàg. 14)

En el sistema d'adscripcions cal considerar la distribució i l'equilibri territorial entre els centres de primària i els centres de secundària.

Trobem convenient reforçar els elements pedagògics i qualitatius de continuïtat de l'alumnat i les vinculacions coherents dels projectes educatius entre els centres de primària i de secundària, en aquest sentit els criteris de la revisió del sistema d'adscripcions afegir (pàg.15):

“Preveure , de forma experimental,... entre centres de primària i de secundària “ **“garantint al màxim la continuïtat de l'alumnat i la coherència pedagògica entre les etapes obligatòries (treballada prèviament)”**”.

Apartat 5

Canviar en primer paràgraf (pàg. 16) “...es fa en condicions d'equitat,...” per “...es fa en condicions **d'igualtat d'oportunitats**”.

Substituir en el darrer paràgraf (pàg.16) “ La revisió del model...tenint en compte quatre criteris..” per “**sis criteris...**”.

Respecte al segon criteri, canviar “ Evitar la superposició d'àrees” per “**Estudiar i, en el seu cas, justificar la superposició d'àrees**”.

Recomanacions

1. Es recomana elaborar en un termini breu els mapes dels altres ensenyaments no universitaris, educació especial, ensenyaments postobligatoris de totes les especialitats i nivells i la formació permanent. És especialment urgent, disposar de la proposta de Mapa Escolar de l'Educació Especial per la seva incidència en el Mapa Escolar dels ensenyaments obligatoris des del punt de vista de l'escola inclusiva.
2. Es recomana traslladar el Mapa Escolar d'ensenyaments obligatoris i de llars d'infants a la comissió municipal d'elaboració del Pla d'Equipaments de Barcelona.
3. Es recomana la realització d'una proposta concreta de localització en el territori de les línies proposades en el document. És necessari realitzar una previsió i provisió de solars disponibles per a la ubicació dels nous centres.
4. Es recomana a partir dels criteris aprovats, realitzar una projecció a més llarg termini del Mapa Escolar, atès el calendari proposat per l'execució de la proposta 2006-2010.

5. Es recomana el control de l'aplicació del marc legal establert i la realització de les modificacions legals i normatives adients per garantir la gratuïtat dels ensenyaments obligatoris en tots els centres sostinguts amb fons públics i l'escolarització equitativa de les diferents tipologies de l'alumnat entre tots els centres.

6. Es recomana l'impuls de polítiques actives de dinamització dels centres docents amb baixa demanda (preinscripció i matrícula) malgrat estar ubicats en zones de demanda potencial, amb l'objectiu d'aconseguir el màxim aprofitament de les places disponibles.

7. Es recomana que sempre que sigui possible es construeixin centres d'educació infantil i primària de dues línies i centres d'educació secundària obligatòria de tres línies

8. Es recomana iniciar experiències pilot de centres amb itineraris de 3-16-18 / 0-18/ 0-12 / ... i l'augment generalitzat dels graus de coordinació pedagògica entre els centres de primària i secundària.

9. Es recomana a l'Administració educativa que tuteli especialment la posada en marxa dels centres de nova creació i els primers anys de funcionament. Que afavoreixi la incorporació als nous centres dels equips amb experiència i els dimensioni inicialment per sobre del que els correspongui, atesa la complexitat de tasques a abordar a l'iniciar un projecte nou de centre.

10. Es recomana vincular polítiques de qualitat educativa i d'avaluació a la intervenció en els nous equipaments i/o reordenació dels existents.

11. Es recomana la confecció d'un pla de xoc de millora de l'estat dels centres docents públics paral·lelament a l'execució de les propostes del Mapa Escolar.

12. Es recomana presentar la proposta d'adscripció de centres i d'àrees d'influència per ser implementades en el període de preinscripció per al curs 2007-2008.

13. Es recomana millorar la relació i coordinació dels centres, dels serveis educatius i dels serveis del territori en les actuacions previstes.

14. Es recomana que, en la planificació educativa, es tinguin en compte les necessitats derivades del fet migratori: adequació dels centres per l'atenció als infants nouvinguts, serveis i recursos per atendre la matrícula viva, una cura específica en el projecte educatiu de centre i de zona per atendre les noves famílies,...

15. Es recomana avançar en l'organització de zones educatives propiciant la coordinació entre els projectes educatius dels centres, els consells escolars, les direccions i l'oferta d'activitats extraescolars, entre d'altres aspectes.

16. Es demana un calendari més concret i prioritzat de les actuacions així com la memòria econòmica corresponent

17. Es recomana que s'incorpori al Mapa Escolar una relació acurada de les zones de nova urbanització o remodelació per tal que les previsions quedin reflectides al màxim en la proposta de noves necessitats.

ANNEX 1

INFORME SOBRE ELS CRITERIS PER L'ADEQUACIÓ DEL MAPA ESCOLAR DE BARCELONA (referència plana 10 dictamen)

Propostes del Consell Escolar Municipal de Barcelona i dels Consells Escolars de districte. Abril 2002.

(Planes 10,11, 12 del document de referència)

Liderar des de l'Administració la potenciació d'un servei educatiu públic de qualitat que sigui un referent educatiu per a la ciutat.

El model d'escola que volem a la ciutat de Barcelona ha de respondre a uns criteris de qualitat.

Amb aquesta perspectiva considerem que l'administració educativa ha de liderar la dignificació de l'escola pública, propiciant projectes educatius amb contingut educatiu i científic de qualitat amb aportacions singulars que facin de la seva oferta un atractiu educatiu pels alumnes i les seves famílies.

Entenem els següents elements com a bàsics per a propiciar un model educatiu de qualitat :

- L'escola ha d'incorporar la població de la zona i ha de ser representativa de la població del seu barri.
- L'escola -a l'etapa infantil i obligatòria- ha d'estar propera al domicili familiar.
- Cal establir uns itineraris formatius coherents entre les diferents etapes, prioritzant l'etapa bàsica obligatòria i propiciant la coordinació entre centres.
- Cal disposar d'uns serveis educatius que donin resposta a la diversitat de l'alumnat i adequats a les necessitats dels nois i noies en l'ensenyament obligatori tant en el sector públic com en el privat.
- Avançar-se i treballar per evitar la formació de centres docents on es concentra majoritàriament un sol tipus de població escolar amb acumulació de dificultats. Cal actuar en profunditat en les zones que ja es detecten aquestes situacions i treballar per reconduir-les.
- Donar seguretat a les famílies que l'escola farà l'esforç per tal que el seu fill o filla pugui obtenir els millors resultats acadèmics i pugui desenvolupar al màxim les seves capacitats. Per això potenciarà la comunicació i la col.laboració amb les famílies per tal que ambdues parts actuïn de comú acord.

- Disposar de serveis escolars que responguin a les necessitats actuals de les famílies i de l'alumnat, ja sigui a nivell de centre, com de barri amb una visió de conjunt dels centres i serveis que en formen part, que faciliti i alhora optimitzi els recursos existents.

Cal que els alumnes que no poden ser atesos per les seves famílies puguin trobar acollida i resposta a les seves necessitats dins de l'àmbit del seu territori.

- Els recursos dels centres han de ser adequats (tant els ordinaris com els extraordinaris) per atendre les especificitats de cada projecte.

- Cal dotar a les escoles de material específic i recursos humans per atendre als i les alumnes amb necessitats educatives especials.

- Impulsar i facilitar la formació del professorat atenent els projectes educatius de centre i els del territori.

- Impulsar la innovació educativa propiciant experiències singulars a nivell de centre o de territori.

L'Administració ha de ser propera, assequible i eficaç, ha de reconduir situacions o projectes desajustats, orientar els centres i donar el seu suport a les iniciatives innovadores i específiques. Ha d'impulsar actuacions que facilitin el reconeixement professional i social del professorat.

ANNEX 2

DICTAMEN MAPA ESCOLAR D'ENSENYAMENTS OBLIGATORIS PROPOSTES I CONSIDERACIONS ESPECIFIQUES TERRITORIALS DELS CEMD

(text literal extret dels dictàmens elaborats per cada CEMD)

• *EIXAMPLE*

Com a prèvia cal destacar que tot i que el document fa referència contínuament a dues zones definides en el mapa escolar de ciutat (Dreta i Esquerra), la configuració territorial del Districte es configura en 5 barris: Esquerra, St. Antoni, Dreta, Fort Pienc i Sagrada Família.

Situació actual

Ensenyament primaris

- Dreta: 9 línies
- Esquerra: 13 línies

Ensenyaments secundaris

- Dreta:6
- Esquerra:8

Necessitats i distribució en el territori (creació de nous equipaments, necessitats urgents derivades de dèficits actuals de l'oferta)

Ensenyaments primaris

- Dreta: 4 línies(dreta de la dreta)
- Esquerra:4 línies(dreta de l'esquerra)

Ensenyaments secundaris

- Dreta: Construcció de l'IES Angeleta Ferrer (ja reclamat en l'anterior proposta de mapa escolar)

INDICADORS

- Grau de satisfacció de les famílies

- Continuitat de primària a secundària. El percentatge de continuïtat.
- Tipologia de l'alumnat en els diferents centres (població immigrada, alumnes d'educació especial, alumnes amb dificultats educatives)
- Manca de sol·licituds en primera opció d'una escola.
- Nombre de baixes que es dona al llarg del cicle educatiu no justificades.

• **SANTS-MONTJUÏC**

Pàgina 20 en l'apartat d) *Les noves intervencions urbanístiques Afegir Can Batlló.*

Cal que es contempli al centre de Maristes Sants- Les Corts d'educació infantil i primària, com a centre de Sants-Montjuïc. En l'actualitat consta que pertany al districte de Les Corts on hi ha l'educació secundària. Aquesta situació ve derivada perquè un mateix centre sol admet una sola adreça. Això és un greuge en el cas de tenir la ubicació dels edificis en districtes diferents. La demanda ve avalada pel nombre important d'alumnat. Estem parlant d'un centre que té 4 o 5 línies per curs.

• **LES CORTS**

Observem que dins el Mapa Escolar quan es marquen les necessitats de noves línies, s'estableixen un nombre determinat, sense especificar si són línies de reemplaçament, o bé línies de nova creació.

Considerem la necessitat de reequilibrar geogràficament els centres ja existents actualment al districte, propiciant un equilibri territorial, a tenir en compte, amb aquells que puguin sorgir de nova creació. Volem deixar clar que la necessitat de noves construccions són per una millora a la distribució i per les noves demandes d'increment demogràfic, així com per la reordenació de l'oferta global (0-18 anys)

Previsions centre d'educació infantil i primària

La comissió de Mapa Escolar de les Corts, segons les actuacions definides en el document de treball proposa:

1. Construcció de dues noves escoles, amb una línia de substitució i l'ampliació d'una nova línia per centre (2 línies noves amb prioritat A2)
2. Nova construcció d'una escola de doble línia (prioritat B2)

Les construccions detallades en el primer punt ampliarien a dues línies dos centres ja existents.

Previsions instituts d'ensenyaments secundaris

La comissió de Mapa Escolar de les Corts, segons les actuacions definides en el document de treball proposa:

1. Nova construcció d'un IES de tres línies, contemplant dues línies de substitució, i una línia de nova creació (prioritat A0).
2. Construcció d'un IES de dues línies (prioritat B2)

La construcció proposada en primer lloc, hauria de ser preferentment en la zona de població del districte.

Recomanacions

La comissió de Mapa Escolar del districte de les Corts vol fer paleses determinades mancances en les etapes formatives del sector públic que pensem, haurien de quedar ateses en la planificació de les actuacions.

Aquestes mancances es concreten, entre d'altres, en la escassa oferta de cicles formatius a les Corts i en la nul·la oferta pública d'un batxillerat artístic,

La reordenació de l'oferta actual al districte, així com l'adequació dels espais dels edificis públics ens ha de garantir l'ampliació de propostes i evidentment l'adaptació a nous ensenyaments.

La creació de nous equipaments escolars públics al districte, tant d'escoles bressol, com d'ensenyaments bàsics, vindrà sempre marcada per la distribució equilibrada en el seu territori.

Finalment la Comissió de treball de Mapa Escolar de les Corts sol·licita, si és possible, un retorn a les consideracions d'aquest informe, tant sigui en positiu com en negatiu.

• **SARRIÀ - SANT GERVASI**

Es considera que al tenir el districte una zona única d'escolarització es creen greus desequilibris entre els diversos barris, tenint en compte les distàncies, les comunicacions i la poc eficaç distribució dels centres al territori (majoritàriament CEIPs a Sarrià, IES a Sant Gervasi, varis centres als límits del districte).

Es difícil fer una valoració de les noves propostes de distribucions de places escolars quan, es demana una valoració des de i/o com territori de Sarrià-Sant Gervasi quan les zones d'influència escolars van més enllà del concepte barri i districte.

Pel que respecte la zona de Vallvidrera, es reclama la necessitat de poder comptar amb una línia de secundària en algun dels instituts del Vallès, atès que hi ha alumnes que viuen a la zona limítrofa entre Barcelona i l'esmentada comarca, i les vinculacions existents amb els centres de secundària, els suposa desplaçaments i distàncies llargs.

Convé que la nova planificació educativa contempli i reordeni l'oferta per zones més petites.

És palès que l'oferta de places públiques al districte de Sarrià-Sant Gervasi és “escandalosament” baixa (19%) respecte de la mitjana de la ciutat (40%).

Cal fixar uns mínims que no poden ser inferiors al 14% (la mateixa que la mitjana de la ciutat, ja significativament baixa) d'oferta de places públiques per escoles bressol, al 40% en l'oferta d'ensenyament infantil i primària (11 punts per sota de l'oferta prevista de mitjana pel nou Mapa Escolar) i al 45% a Secundària (12 punts per sota de la mitjana prevista pel nou Mapa Escolar).

Convé situar totes les actuacions de CEIP al grup A1 i augmentar les places de l'escola bressol a tot el districte, a més, cal tenir en compte, que a la zona de Vallvidrera no hi ha cap escola bressol pública.

• **GRÀCIA**

Es considera que un dels trets característics del Districte de Gràcia és la diferència en quant al comportament de la demanda entre les zones Gràcia i de Vallcarca, factor determinant a l'hora de plantejar la reordenació de l'oferta i la distribució de les noves línies proposades, motiu pel qual es demana un major concreció en quant a la ubicació dels nous centres.

Es planteja com un possible motiu d'aquest desequilibri, la manca d'un IES de referència a la zona nord, factor que pot haver comportat el desplaçament de l'alumnat d'aquesta zona a d'altres del Districte.

Es demana que, atès la mancança de solars al Districte, es doni prioritat a la disponibilitat de sol per equipaments escolars o es plantegi la requalificació dels espais públics existents a fi de preveure necessitats futures.

Es considera que l'increment de línies d'educació secundària seria insuficient per donar resposta a l'increment de línies d'educació infantil i primària prevista.

- Es proposa revisar les adscripcions de centres en general i s'apunten com a propostes a tenir en compte les següents:
- Adscriure el centre Coves d'en Cimany a l'IES Bosch i Gimpera
- Atès la distància existent entre el CEIP Baldiri i Reixac i els IES Menéndez i Pelayo i IES Montserrat als quals està adscrit el centre, es proposa adscriure el CEIP Baldiri i Reixac als IES Secretari Coloma, Joan Brossa, Príncep de Girona i Gal·la Placídia i IES La Sedeta. I mantenir l'adscripció a l'IES Josep M. Serrat i Bonastre.

Planificació de les actuacions en noves necessitats del sector públic.

- Es considera insuficient el nombre de noves places de Llars d'infants proposades.
- Amb motiu de la previsió de noves construccions a la zona nord, es considera que faltarien places de educació infantil, primària i secundària.
- Es considera prioritari la consolidació d'un IES de referència a la zona nord amb capacitat suficient per donar resposta a l'alumnat d'aquesta zona, tres línies i batxillerat. Aquesta actuació contribuiria, a la vegada, a alliberar places dels IES de la resta del Districte.
- En aquest sentit es proposa l'ampliació de l'IES Bosch i Gimpera com a mínim a dos línies d'ESO i Batxillerat. Atès les limitacions de les instal·lacions on s'ubica, es planteja la possibilitat de mantenir el CEIP Montseny més una escola bressol a l'actual edifici i crear una nova construcció on ubicar l'IES Bosch i Gimpera.
- Atès la orografia característica de la zona nord i per tal d'avançar en el model d'escola de proximitat proposat, es demana la creació d'un centre de secundària als terrenys de la Clínica Quirón que està previst passin a titularitat municipal.
- En quant a la definició de les àrees d'influència es proposa aplicar un model radial.

• HORTA-GUINARDÓ

Consideracions no previstes en la proposta inicial

Hi ha un tema recurrent des de fa anys en el Districte que la Comissió permanent vol incloure en aquesta aportació per què es tinguin presents: el CEIP Tresfonts, les Escoles d'Adults i, molt concretament, la del Guinardó (CEIP Torrent d'en Melis), i les escoles bressol.

1.- CEIP Tresfonts.

Fa més de deu anys que des del Consell Escolar del Districte s'està insistint en la necessitat d'una nova ubicació per l'escola. Tot i que l'edifici va ser construït per la funció que compleix, la seva antiguitat, gairebé centenari, fa que "surti de normativa" d'acord amb les exigències del nostre temps.

Altrament, en la seva zona d'influència succeeix:

1.1 És una zona compartida amb uns altres dos centres, i tots tres estan en un extrem de la mateixa.

1.2 No es zona única: hi ha un "queixal" compartit amb el districte de Sant Andreu i un altre amb els de l'Eixample i Sant Martí.

1.3 D'acord amb el cens de 2005 en aquest fragment compartit amb el districte de Sant Andreu hi viuen **233 infants** en edat d'escolarització obligatòria que estan majoritàriament en centres de Sant Andreu (els qui han triat la xarxa pública), molt més propers al seu domicili i de més fàcil accés.

1.4 Fent servir la mateixa base de dades, en el fragment compartit amb l'Eixample i Sant Martí hi viuen **305 infants** en edat d'escolarització obligatòria que estan també majoritàriament en centres, sobre tot, de Sant Martí, també molt més propers i també de més fàcil accés..

1.5 Quant a la resta d'infants que hi viuen en el "tros" exclusiu, la majoria que decideix oferta pública es decanta pels altres dos centres fonamentalment per qüestions de l'estat de les infraestructures.

Desplaçant el CEIP Tresfonts a la zona immediata al Mercat del Guinardó, es descentralitzaria l'oferta pública i els **538 infants** d'aquestes zones compartides que la triïn tindran en el mateix pla de proximitat un centre en el propi districte.

També convé considerar com a arguments que justifiquen la proposta:

- Les deficiències estructurals i d'espais de l'actual centre el col·loquen en una situació de desavantatge amb els altres centres de l'entorn. La manca de patis, espai per biblioteca i cuina pròpia... el perjudica significativament.

- Representaria avançar cap a un model de proximitat que facilitaria la diversitat social, la satisfacció de les necessitats familiars i la integració dels alumnes en els projectes educatius del propi territori (ara, alguns, s'integren en el d'altres territoris).
- El que representa com a reordenació de l'oferta existent que respondria a les necessitats d'escolarització, milloraria els serveis a les famílies, rendibilitzaria els recursos i s'adaptaria a les característiques del territori.

2.- Les Escoles d'Adults

Solucionat el tema de l'Aula d'Adults El Carmel en la seva, sembla, ubicació definitiva, cal posar-hi fil a l'agulla i trobar solució per l'Aula d'Adults del Guinardó, ubicada en el CEIP Torrent d'en Melis però que, donat la mancança d'espais, realitza una part de la seva activitat formativa en el Centre Cívic del Guinardó.

Si es preveu un increment de població tant infantil com adulta, és previsible també que succeeixi en aquest cas com en l'Aula d'Adults El Carmel que, ubicada en el CEIP El Carmel, hem hagut de trobar un nou espai donat que el CEIP estava recuperant la segona línia i compartir espais estava sent impossible. Pot passar exactament el mateix a curt termini en el CEIP Torrent d'en Melis.

Altrament, i com a gran assignatura pendent, està el tema de convertir les Aules d'Adults en Escoles d'Adults que puguin acreditar el GES. En l'actualitat, els adolescents que no han acreditat el GES del nostre districte i volen acollir-se a l'oportunitat que representa l'Escola d'Adults, han de desplaçar-se a altres llocs de Barcelona. Molts es perden en el camí.

• **NOU BARRIS**

Recomanacions:

- Dins dels criteris per a la delimitació de les àrees territorials de proximitat per als processos d'escolarització i de preinscripció (Capítol 5), es recomana que, tot i que cal mantenir les tendències establertes, en el moment de definir les zones d'adscripció, a més del nombre d'habitants i de les dades de matriculació cal tenir en compte les barreres geogràfiques naturals (muntanyes, etc.) i les construïdes (autopistes, etc.), que dificulten l'arribada fins al centre escolar.
- Es recomana que es revisin els itineraris dels IES fronterers amb d'altres Districtes que tenen adscrits centres ubicats a altres Districtes.
- Tanmateix demanem que es sol·liciti a cada Districte una relació acurada de les futures zones de nova urbanització per tal de preveure les necessitats dels centres escolars (Vallbona, Torre Baró, Trinitat Nova, ...).

• **SANT ANDREU**

Apreciacions generals al document

- Es demana que en el cas de Sant Andreu es contempli un l'escenari intermig als proposats, ja que les mancances escolars i els problemes que es generen actualment en el procés d'escolarització son prou coneguts per a tots.
- La comissió ha revisat la resta del document i està d'acord en el seu plantejament pel que fa al mètode, indicadors i procés. Si que demanem, però, que es clarifiqui més el calendari d'accions a partir de l'aprovació del document pel Plenari de l'Ajuntament de Barcelona i afegir una zona urbanística més a la pàg. 20: la zona Coats del districte de Sant Andreu.
- Pel que fa a número de línies proposades veiem una certa desproporció entre primària i secundària. Estem d'acord amb la proposta feta per a secundària però pensem que a primària i en el cas de Sant Andreu es contempli un l'escenari intermig als proposats, **7 línies urgents**, ja que les mancances escolars i els problemes que es generen actualment en el procés d'escolarització son prou coneguts per a tots.

Dictamen 2/2006

Vist el projecte de Mapa Escolar de Llars d'Infants de la ciutat de Barcelona , 2005-2008, el Ple del Consell Escolar Municipal de Barcelona , reunit el 30 de març de 2006 amb l'estudi previ de la Comissió de Mapa Escolar i Matriculació i dels Consells Escolars Municipals de districte, en compliment de la normativa, ha aprovat amb cinquanta dos vots favorables, sis vots en contra i quatre abstencions, aquest DICTAMEN:

Consideracions prèvies

1. El Consell Escolar Municipal de Barcelona considera molt positiu que les dues Administracions consorciades hagin elaborat a través del Consorci d'Educació de Barcelona un document de treball de criteris polítics i metodològics sobre el “ Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics de la ciutat de Barcelona “2005-2010” i també un Document de criteris sobre el “ Mapa Escolar de Llars d'Infants de la ciutat de Barcelona 2005-2008”
2. El Consell Escolar Municipal de Barcelona ha rebut aquests documents que ha interpretat com a resposta a la petició formulada pel Consell Plenari del CEM l'abril de 2002, sobre la necessitat de revisar el Mapa Escolar vigent a la ciutat des del 1995. En aquella sessió plenària el Consell va presentar un “**informe sobre els criteris per a l'adequació del Mapa Escolar de Barcelona** “, on exposava i justificava la necessitat d'elaborar un nou Mapa Escolar per a la ciutat i formulava un conjunt de propostes.
3. Els documents presentats, s'interpreten com una proposta que afecta els criteris a tenir en compte per a l'elaboració del Mapa Escolar de la ciutat en el primer cicle d'ensenyament infantil (Llars d'Infants) , en el segon cicle d'ensenyament infantil i en els ensenyaments obligatoris. El Consell entén aquesta prioritització - atesa la urgència de planificar aquests cicles d'ensenyament-, però vol manifestar la necessitat d'abordar el mapa escolar de tots els ensenyaments: d' Educació Especial, dels ensenyaments postobligatoris en totes les modalitats i nivells, i de la Formació d'Adults.
4. En aquest sentit insta al Departament d'Educació que presenti les reformes referides a aquests ensenyaments per tal que es pugui treballar en la concreció del Mapa Escolar a nivell de ciutat.

5. Ens preocupa de manera especial que al no disposar de la reforma que afecta l'Educació Especial, aquesta -pel que significa d'escola inclusiva i o compartida-, pugui incidir en la concreció de la proposta presentada de Mapa Escolar. És per això que recomanem la integració de les dades i propostes sobre l'Educació Especial en el Mapa Escolar de Barcelona

6. Coneixedors que l'Ajuntament de Barcelona ha constituït una comissió de treball amb la FAVB per estudiar el Pla d'Equipaments de la ciutat, proposem que es presenti amb urgència a aquesta comissió la proposta de Mapa Escolar de la ciutat perquè es pugui tenir en compte pel que significa de noves necessitats de solars i equipaments escolars a contemplar dins de la proposta.

7. Conscients de què unes actuacions urbanístiques adients són la garantia de l'accessibilitat dels diferents sectors socials i de la cohesió en el territori i en els centres docents, demanem a l'Ajuntament que ho tingui en compte en el desenvolupament de les seves polítiques urbanístiques.

8. El CEMB considera què el desenvolupament i la concreció del Mapa Escolar de Barcelona, tant dels ensenyaments obligatoris com de les llars d'infants, és una bona oportunitat per recuperar la memòria històrica escolar tant rica i pionera en innovació i qualitat pedagògica.

Es presenten dos dictàmens, un referit al document del Mapa Escolar de Llars d'Infants de la ciutat de Barcelona 2005-2008 i l'altre sobre el Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics de la ciutat de Barcelona 2005-2010.

Consideracions generals

Encara que el document fa un esment clar i favorable al caràcter educatiu de l'atenció a la primera infància es troba a faltar un major desenvolupament de continguts pedagògics sobre la importància educativa d'aquesta etapa de la infància en el marc general.

Donada la tradició educativa de les escoles bressol municipals es considera adient donar més relleu als paràmetres de qualitat tant dels aspectes pedagògics i organitzatius com dels equipaments escolars de l'oferta pública de la ciutat, que ha estat pionera en aquest sentit.

Caldria considerar en la proposta la possibilitat d'arribar a un índex d'oferta pública mínima d'un 10% en tots els districtes. Encara que s'ha de valorar la taxa global d'escolarització del districte en el moment d'establir prioritats d'actuació.

Caldria clarificar si en la proposta final, les actuacions previstes permeten disposar en totes les zones estadístiques d'una escola bressol (segons el document resten pendents en la situació actual d'escoles bressol, 7 zones estadístiques).

Recomanacions

Recomanem tenir especial cura en el disseny i construcció de les noves escoles bressol que comparteixen espais amb altres equipaments escolars (CEIPs) per respectar la dinàmica dels centres i les necessitats dels nens i nenes de 0-3 anys (sorolls, patis, accessos, etc.) i els criteris d'accessibilitat i sostenibilitat medi ambiental.

Recomanem atenent el caràcter no obligatori d'aquesta etapa, iniciar una reflexió general sobre quina taxa d'escolarització seria convenient tenir com objectiu per part de l'administració. Trobar, si es possible, elements comparatius amb altres ciutats europees.

Recomanem per coherència amb la proposta de Mapa Escolar dels ensenyaments obligatoris, realitzar la projecció de construccions d'escoles bressol fins l'any 2010 (la proposta del document arriba fins el 2008).

ANNEX 3

DICTAMEN MAPA ESCOLAR LLARS D'INFANTS PROPOSTES I CONSIDERACIONS ESPECIFIQUES TERRITORIALS DELS CEMD

(Text literal extret dels dictàmens elaborats pels CEMD)

EIXAMPLE

Després d'analitzar el document tècnic i vistes les propostes exposades, es CONSIDERA:

- La situació actual és de 4 escoles bressol construïdes i 2 en projecte (Escola Mallorca, Illa Myrurgia)
- Necessitat més urgent: una escola bressol a l'Esquerra de l'Eixample i una altra a la Dreta de l'Eixample.
- Possibles espais construïbles, donades les escasses possibilitats de sòl al Districte de l'Eixample: interiors d'illa
- Canvis d'ubicació: EB El Roure, donat que està en una escala de veïns

LES CORTS

La comissió creu oportú que la previsió del Mapa Escolar de llars d'infants al districte de les Corts s'hauria de reconsiderar i proposem la creació de dues noves escoles bressol per atendre i pal·liar, d'alguna manera, la demanda existent.

Així mateix volem constatar, com un fet històric, el reemplaçament de l'actual escola bressol Xiroi a una nova ubicació del districte.

SARRIÀ - SANT GERVASI

Convé situar totes les actuacions de CEIP al grup A1 i augmentar les places de l'escola bressol a tot el districte, a més, cal tenir en compte, que a la zona de Vallvidrera no hi ha cap escola bressol pública.

GRÀCIA

Es considera insuficient el nombre de noves places de Llars d'infants proposades.

En aquest sentit es proposa l'ampliació de l'IES Bosch i Gimpera com a mínim a dos línies d'ESO i Batxillerat. Atès les limitacions de les instal·lacions on s'ubica, es planteja la possibilitat de mantenir el CEIP Montseny més una escola bressol a l'actual edifici i crear una nova construcció on ubicar l'IES Bosch i Gimpera.

HORTA - GUINARDÓ

Hem de reconèixer que, tot i no poder atendre la demanda, Horta-Guinardó pot considerar-se un districte privilegiat en comparació a d'altres. De tota manera, cara a un futur el més proper possible, i a banda de les intervencions que ara s'estan fent, recordem:

- La zona del Baix Guinardó està mancada d'Escoles Bressol.

Seguint la tendència d'ubicar les Escoles Bressol en centres de primària, recuperar la incorporació de l'Escola Bressol Albí al CEIP Coves d'en Cimany

NOU BARRIS

- Es recomana que en el moment de decidir les ubicacions de les llars d'infants públiques es tinguin en compta criteris de proximitat amb els centres d'infantil i primària, així com garantir la coordinació pedagògica dels cicles de 0-3 i de 3-6 anys.

Consorci d'Educació
de Barcelona

Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics de la ciutat de Barcelona 2006-2010

Document de criteris

**Aprovat pel Consell de Direcció del Consorci d'Educació de Barcelona
el dia 10 de maig de 2006**

ÍNDEX

Pàg.

• Marc general	43
• Context actual	45
• Objectius generals	47
• Criteris d'intervenció	48
• Programes d'actuació.....	50
• Metodologia i indicadors	57

Marc general

De la planificació educativa

La planificació educativa esdevé una eina bàsica per assegurar la igualtat d'oportunitats, tot garantint el dret a l'educació per a tothom mitjançant una oferta escolar gratuïta i suficient integrada per tots els centres dels servei públic educatiu i, paral·lelament, reforçant l'equitat d'aquest.

La planificació educativa ha de contribuir a que tots els infants i joves en edat d'escolarització obligatòria tinguin la possibilitat de gaudir d'un ensenyament que respongui a les exigències de les societats més avançades i que els permeti assolir els objectius comuns establerts amb caràcter general.

Les directrius per a una planificació educativa a llarg termini han de fer avançar el model educatiu de la ciutat de Barcelona en la direcció de la màxima cohesió social. En una societat tan canviant com la nostra, el Mapa Escolar serà la resposta concreta de la planificació educativa, en cada moment, a les noves necessitats educatives i als moviments demogràfics com a conseqüència de la variació de les taxes de natalitat i dels fluxos migratoris.

Aquesta planificació educativa es concretarà en un programa de noves construccions, en la reordenació de l'oferta educativa, si s'escau, i en la definició dels criteris per a l'elaboració de les zones d'escolarització i de les adscripció entre centres. La planificació educativa ha de contemplar el conjunt dels centres i ensenyaments del servei públic educatiu i ha de facilitar i ajudar a que aquest sigui un referent per a la ciutat.

La planificació educativa ha d'establir els objectius generals, els criteris d'intervenció i els programes d'actuació tenint en compte les necessitats presents i la previsió de les més immediates.

La planificació educativa ha de respondre a criteris quantitius i qualitius i programar, amb la suficient antelació, les actuacions adients per aconseguir els llocs escolars necessaris, gratuïts i de qualitat. Ha de vetllar per l'aprofitament racional dels recursos existents i per l'obtenció dels nous recursos corresponents a les noves inversions.

La planificació educativa ha de contemplar mecanismes de revisió i, en particular, ha d'establir un sistema d'indicadors que permeti anar fent els ajustaments necessaris, almenys cada 5 anys.

La planificació educativa ha de comptar necessàriament amb la participació i col·laboració de l'administració local, en tant que administració més propera als ciutadans i millor coneixedora del territori i de les seves necessitats. A la ciutat de Barcelona, la iniciativa d'aquest procés correspon al Consorci d'Educació de Barcelona com a ens de cooperació i col·laboració de les dues administracions. Lògicament, la planificació educativa s'ha d'inscriure en el marc de les polítiques educatives d'àmbit més general i en el de les propostes globals del propi municipi.

Del mapa escolar de Barcelona

El mapa escolar de Catalunya de 1995, especialment a la ciutat de Barcelona, va tenir una implementació excessivament lenta i ha quedat ràpidament obsolet perquè ni va ser capaç d'adequar-se a les noves necessitats d'escolarització, ni als nous reptes que planteja avui l'educació. Només com a exemple, en els dos darrers anys s'han posat en marxa dos centres de primària, encara pendents des de 1995, i s'han creat dos centres més per respondre a la demanda de noves zones urbanes, que no havien estat planificats en aquell mapa.

Des de diferents sectors del teixit associatiu relacionats amb l'educació, des dels mateixos professionals (mestres, professors i professores) i, de manera especial, en el marc del Consell Escolar Municipal de Barcelona, s'ha demanat a bastament, una revisió de la distribució territorial de l'oferta educativa des de la perspectiva de l'equitat i del servei públic.

El Consell Escolar Municipal de Barcelona, com a organisme institucional de participació i amb competències per a dictaminar sobre les propostes educatives per a la ciutat, en el darrer plenari del curs 2001-02 va acordar per unanimitat demanar la revisió del Mapa Escolar vigent a la ciutat des de l'any 1995.

Durant aquell curs les diverses instàncies del Consell Escolar Municipal de Barcelona van elaborar un informe sobre els criteris per l'adequació del mapa escolar de Barcelona. Com a elements que condueixen a la necessitat d'adequar la planificació escolar de la ciutat, hi destaquen:

- La no execució del Mapa Escolar acordat per al 1995-2000. A més a més, aquest ha canviat significativament, atès que les modificacions parcials efectuades, en molts casos sense justificar, s'han anat consolidant. Aquest és un dels motius pels quals l'oferta i la demanda escolars estan desajustades territorialment, sectorialment i segons els nivells educatius.
- Els canvis demogràfics significatius que s'han produït en els darrers anys, vinculats a l'arribada de població immigrada.
- L'aparició de noves necessitats de construccions escolars derivades de les noves actuacions urbanístiques en curs, fonamentalment per la creació de nous habitatges.
- La constatació de la dificultat per concretar una política educativa integradora que escolaritzi de manera equilibrada entre tots els centres del servei públic educatiu els nens i les nenes de famílies de recent immigració provinents de cultures molt diferents.

Context actual

La conjuntura actual està fortament marcada pel canvi. A tots els nivells, les administracions implicades es troben davant la necessitat de respondre als reptes de futur que cada cop es defineixen de manera més clara.

L'Acord per a un Govern Catalanista i d'Esquerres, signat al Saló del Tinell, en el capítol dedicat a la política educativa es proposa la cogestió de la planificació educativa, tot creant mecanismes de coresponsabilitat i cogestió entre el Departament competent en matèria educativa i les Administracions locals. Aquests mecanismes asseguraran la planificació de l'oferta educativa i el mapa escolar, l'oferta de places escolars públiques i l'avaluació de les necessitats d'escolarització, als efectes de la creació de nous centres públics i la concessió de nous concerts educatius als centres de titularitat privada, així com l'establiment d'itineraris entre centres d'educació primària i centres d'educació secundària.

El programa 2004-2007 del Departament d'Educació, entre els seus objectius generals i com a canvis estructurals, estableix la prioritat d'una planificació de l'oferta educativa sostinguda amb fons públics adequada per a satisfer les necessitats actuals i futures d'escolarització del nostre alumnat.

El Pacte Nacional per a l'Educació, en l'àmbit dedicat al servei públic educatiu, declara que l'administració educativa integrarà dins la planificació general l'oferta de llocs escolars gratuïts, amb la finalitat de satisfer de la millor manera possible les necessitats educatives de cada territori, des

d'una perspectiva d'estabilitat i de participació de tots els agents socials. També proposa, de manera general, la programació dels ensenyaments i del mapa escolar, de manera concurrent, amb els Ajuntaments, així com la determinació de l'oferta educativa i el desenvolupament del procés d'escolarització.

La Carta Municipal de Barcelona, aprovada per la Llei 22/1998, de 30 de desembre, crea el Consorci d'Educació de Barcelona com un ens associatiu, entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, que pot exercir les potestats que li atribueix l'article 61.1 de la Llei per a la gestió conjunta de les funcions, les activitats i els serveis establerts en els articles 123 i 124 de la Carta en matèria d'educació, dins el territori municipal. En concret, el Consorci d'Educació de Barcelona ja ha assumit actualment la competència en programació i distribució territorial de centres docents no universitaris, corresponent a l'article 3.2.a. del Decret 84/2002, de 5 de febrer.

L'any 2004, en el marc d'aquesta dinàmica cooperativa, i tot i no tenir en aquell moment encara una concreció actualitzada del mapa escolar, Generalitat i Ajuntament van comprometre i ja han començat a realitzar un gran esforç inversor per fer viables els criteris que regeixen les seves polítiques. Així, s'han acordat inversions conjuntes per 177 milions d'euros en el període 2004-2007, destinades a la construcció de nous centres i l'adequació dels ja existents. El fruit d'aquesta aposta ferma per la renovació i creixement de la xarxa ha suposat, en els darrers anys, la construcció d'un bon nombre de centres educatius en un temps rècord, com ara la xarxa d'escoles bressol municipals, creades a través de convenis, o la ubicació de nous equipaments educatius al front marítim de la ciutat en resposta a la dinàmica demogràfica que s'hi manifesta.

Aquest conjunt d'iniciatives reflexa la voluntat de donar compliment a les expectatives de la comunitat educativa de Barcelona, implicada de sempre en l'educació a la ciutat, ja sigui des de l'àmbit de la concepció com des de la gestió i, actualment, des de la participació en tots els espais. Tot plegat, en un moment de canvi pel que fa a la regulació del sistema educatiu a nivell de l'Estat que ha d'aconseguir actualitzar i consolidar el conjunt de l'ordenació i normativa existent i ha de concretar a nivell estatal els compromisos assumits en l'espai europeu.

Finalment, en l'àmbit de l'Ajuntament de Barcelona, el Programa d'actuació Municipal pel període 2003-2007 planteja la necessitat i la urgència d'elaborar un nou Mapa Escolar dins del marc del Consorci per tal de respondre la demanda no atesa amb la construcció de nous centres escolars públics i avançar cap un millor equilibri entre el sector privat concertat i el sector públic, actualment, minoritari en la nostra ciutat.

Objectius generals

Els objectius generals de la planificació educativa a Barcelona són

- Vetllar per la constant adequació del parc escolar al perfil de la ciutat. En aquest sentit, millorar-lo i ampliar-lo sempre que sigui necessari per respondre a les noves demandes quantitatives i qualitatives dins la perspectiva dels moviments de la població i de les intervencions urbanístiques actuals i futures.
- Partint d'una concepció de la planificació com un mecanisme de cohesió i d'integració social, facilitar les màximes oportunitats a tothom, amb una especial cura per les persones que provenen de situacions socials, culturals i econòmiques més desfavorides. Per tal d'aconseguir resultats satisfactoris per a tothom, cal preveure una planificació activa compensadora de desigualtats.
- Vetllar per l'equilibri territorial, i garantir que es donen les bases per l'equitat i la cohesió social, tot cercant polítiques que responguin a les necessitats de tots els sectors socials de la ciutat.
- Avançar cap a un model d'escola de proximitat, que faciliti i reflecteixi la diversitat social, la satisfacció de les necessitats de les famílies i la integració dels diversos projectes educatius del territori.
- Potenciar la convivència i la promoció social. L'espai escolar, per la seva configuració material i temporal, és un marc idoni per l'establiment de normes, pautes i l'elaboració de valors i principis comuns. Dins aquest context, cal fer i compartir polítiques actives que impedeixin la fragmentació entre grups i col·lectius.
- Avançar en la fixació i en l'assumpció dels objectius educatius establerts per la Unió Europea.

Les Administracions Educatives són les primeres i principals responsables de la planificació educativa; però, per tal que aquesta sigui el més adequada i satisfactòria possible, és necessari el compromís i la implicació de la comunitat educativa i del conjunt de la ciutadania. Aquest compromís no s'ha de donar només en l'elaboració de la planificació sinó que, també, ha de permetre el màxim aprofitament per part de tothom dels recursos i de les oportunitats que generi aquesta mateixa planificació.

Criteris d'intervenció

En funció dels objectius establerts, la planificació educativa i, en conseqüència, la definició del Mapa Escolar, ha d'orientar-se amb un seguit de criteris d'intervenció:

- Integrar en la planificació general tota l'oferta de llocs escolars en els ensenyaments gratuïts, ja sigui en centres públics com en centres privats concertats, de tal manera que atengui a una distribució adequada i equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, faciliti la integració de la població procedent de la immigració i que, alhora, tingui en compte el dret de les famílies per triar el tipus de formació que desitgen els seus fills i filles.
- Revisar i reordenar i, si és necessari, reconvertir l'oferta existent per respondre a les necessitats d'escolarització, donar un millor servei a les famílies i fer un aprofitament correcte dels recursos i instal·lacions.
- Planificar una oferta suficient de llocs escolars sostinguts amb fons públics que permeti, a cada territori, ajustar les ràtios per a fer possible una distribució adequada i equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques i de la població procedent de la immigració de manera que es pugui donar resposta a les necessitats de cohesió social.
- Pel que fa a la xarxa de centres de titularitat pública i la seva distribució, ampliar i continuar millorant el parc escolar, sempre que calgui, a través de la creació i construcció de nous equipaments públics. A diferència d'altres territoris de Catalunya, a Barcelona els percentatges d'oferta del sector públic i del sector privat concertat estan invertits respecte la mitjana nacional, raó per la qual és important poder crear nous llocs escolars públics que reforcin aquest sector. Aquestes intervencions s'han de programar tenint en compte les necessitats de les diverses zones amb l'objectiu de reduir els dèficits del sector públic (allà on la mitjana d'oferta pública és molt baixa o existeixi demanda no atesa de manera reiterada) i avançar cap un millor servei públic educatiu dins la perspectiva global de la ciutat.
- Fer una política de reserva de sòl urbà en les àrees de nova o futura intervenció urbanística que suposin nous habitatges o substitució d'habitatges existents i que, en conseqüència, comportin la presència de població més jove en edat reproductiva. L'objectiu és garantir que el creixement d'aquestes zones doni lloc a barris socialment i urbanísticament estructurats i amb els serveis adients al perfil de població.

- Pel que fa a l'estat dels equipaments escolars, millorar i adequar la xarxa pública existent prioritzant actuacions que portin a la dignificació, adequació i el manteniment integral de les instal·lacions i infraestructures escolars. La planificació, programació i execució de les actuacions tindrà en compte les necessitats específiques expressades pels centres educatius i, en especial, facilitarà el desenvolupament de plans, projectes i iniciatives d'innovació i millora de la qualitat educativa.
- Definir els criteris per l'establiment de zones escolars en funció de dos eixos: que l'escola sigui propera al domicili i que aculli tot l'alumnat representatiu de la població del barri, tenint en compte les particularitats d'ubicació territorial de determinats centres i les especificitats d'altres amb projectes educatius singulars o especialitzats.
- Preveure actuacions específiques en zones d'especial atenció.
- Promoure estructures escolars més flexibles que donin resposta a les demandes de les famílies, i que siguin adequades a les característiques i a l'especificitat dels territoris.
- Potenciar els itineraris formatius entre les diverses etapes, especialment en l'ensenyament obligatori, per tal d'assegurar la continuïtat pedagògica dels centres i respectar els processos de maduració personal dels infants i joves.
- Facilitar l'autonomia dels centres educatius i la seva interacció en xarxa, per tal de potenciar un servei públic educatiu de qualitat.
- Avançar cap a la consolidació d'un servei educatiu de proximitat per tal de facilitar la coordinació amb altres serveis de caràcter educatiu no formal, cultural, lúdic o social del territori i convertir el centre educatiu en un referent per a les famílies i per a la gent del barri.
- Estendre i potenciar el servei d'informació i d'orientació a les famílies per tal de garantir l'accés transparent i en igualtat d'oportunitats de la ciutadania als centres del servei públic educatiu.

Programes d'actuació

Dins l'àmbit de la planificació educativa i de l'elaboració del Mapa Escolar, els programes d'actuació específica abastaran els següents temes:

1. Determinació, planificació i programació de les necessitats a 5 anys vista.

El punt de partida per a la planificació de les noves necessitats escolars en el període 2005-2010 és la fotografia de l'estat del parc escolar actual i la planificació de noves necessitats d'escolarització en l'horitzó 2010.

Les principals mancances que observem en la situació actual procedeixen de l'existència d'un parc escolar inadequat pel que fa a la seva ubicació territorial, que provoca desajustaments importants entre la demanda i la oferta educativa, especialment en el sector públic, i problemes de sostenibilitat de la mobilitat en determinades zones de la ciutat; d'una feble cobertura del sector públic en determinats districtes de la ciutat, especialment a Eixample, Gràcia, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Horta-Guinardó, que impossibilita donar satisfacció viable a les demandes d'escolarització d'un gran nombre de famílies i, finalment, d'una tendència a la saturació de l'oferta educativa en determinats barris i districtes de la ciutat que pot comportar greus problemes per l'escolarització tan de la població autòctona com de la població nouvinguda.

Els criteris que s'han fet servir per definir les necessitats de noves construccions han estat els següents:

- Assegurar una cobertura global igual o superior al 100% en tots els districtes amb l'oferta dels centres del servei públic educatiu.
- Incrementar la cobertura pública a Infantil i Primària a nivell de ciutat, amb especial atenció als districtes més deficitaris.
- Millorar la cobertura del sector públic a Primària i Secundària a tots els districtes, amb l'objectiu específic de superar el 33% a l'Eixample i Les Corts.
- Garantir, a nivell de capacitat, la continuïtat del 6è al 1r d'ESO públic per a tots els alumnes de centres adscrits.
- Preveure les necessitats constructives derivades de les noves actuacions urbanístiques planificades per l'Ajuntament de Barcelona.

2. Programació de noves construccions d'equipaments escolars públics.

Les noves construccions han de respondre a una doble necessitat: d'una banda, compensar els dèficits actuals i, en segon lloc, preveure les necessitats que es derivaran dels increments de població, tant els deguts als fluxos migratoris com els produïts per la construcció d'habitatge en zones d'intervenció urbanística. No cal perdre de vista que la compensació dels dèficits actuals implica la ubicació de nous centres docents en territoris on hi ha moltes dificultats d'obtenir solars adequats. En canvi, en el segon cas, ens caldrà intervenir en la previsió de la reserva de sòl pels nous equipaments educatius, en funció dels paràmetres i de les característiques dels plans d'actuació.

Per a la seva execució s'haurà de tenir en compte 3 factors:

- La disponibilitat de solars o d'equipaments que es puguin adequar a les noves exigències de la planificació.
- La reserva i adequació de solars com a resultat de noves intervencions urbanístiques dins del planejament d'iniciativa municipal.
- L'establiment de prioritats, calendari i previsió d'inversions necessàries.

Pel que fa a les noves construccions de centres educatius d'Infantil i Primària, les actuacions s'agruparan en 2 tipologies diferents:

A. Necessitats derivades de la situació actual d'oferta, demanda i població. Aquesta tipologia està desdoblada en dos classes: A1, corresponent a zones amb demanda no atesa important, en les quals cal intervenir de forma urgent i A2, corresponent a zones amb demanda no atesa significativa, especialment al sector públic, que requereixen intervencions a un termini més llarg.

B. Necessitats derivades dels objectius de cobertura pública plantejats per al 2010. Aquesta tipologia està desdoblada en dues classes: B1, corresponent a zones de construcció de nous habitatges per actuacions urbanístiques, i B2, corresponent a creixement de la població escolar en zones sense transformació urbanística.

Aquesta classificació no implica directament una prioritització. Les actuacions de tipus A1 són les més urgents, tot i que la seva execució dependrà de la disponibilitat de sòl i del grau de prioritat que pugui presentar cada territori. Les actuacions de tipus B1 esdevenen prioritàries.

ries en el moment que s'inicia la transformació urbanística corresponent. Finalment, les actuacions de tipus A2 i B2 són les menys urgents, tot i que la seva execució pot avançar-se si apareix alguna oportunitat de disponibilitat de sòl o d'equipaments convertibles que s'hagi d'aprofitar o si les tendències d'increment de població s'accentuen més enllà de l'escenari previst.

L'aplicació dels criteris anteriors i d'aquestes tipologies a Infantil i Primària ens porta a elaborar una proposta d'increment de les línies estructurals a oferir en el sector públic, distribuïdes per districtes.

Pel que fa a les noves construccions de centres educatius de Secundària, les actuacions s'agruparan en cinc tipologies diferents:

A0. Necessitats derivades de dèficits actuals de entre 6è i 1r d'ESO

A1. Necessitats que es derivaran dels CEIP de tipologia A1.

A2. Necessitats que es derivaran dels CEIP de tipologia A2.

B1. Necessitats que es derivaran dels CEIP de tipologia B1.

B2. Necessitats que es derivaran dels CEIP de tipologia B2.

En aquest cas, la prioritització apareix de forma natural, ja que les necessitats de tipus A0 són les més urgents i la resta s'ordenaran en funció de l'execució real de construccions de CEIP de les quatre tipologies.

L'aplicació dels criteris anteriors i d'aquestes tipologies a la Secundària Obligatòria ens porta a una proposta d'increment de les línies estructurals a oferir en el sector públic, distribuïdes per districtes.

La previsió d'increment de l'oferta de línies estructurals, tant d'Infantil i Primària com de Secundària Obligatòria, s'ha de traduir en una programació de noves construccions de centres educatius i d'ampliacions i adequacions de centres educatius ja existents. Aquesta programació requerirà una previsió de necessitats de sòl, que s'haurà de realitzar de forma conjunta per les tres etapes, amb l'objectiu d'optimitzar la disponibilitat de solars i de facilitar les construccions de nous centres educatius 3-16 i 3-18.

3. Reordenació de l'oferta

Per tal de respondre als canvis demogràfics, tant per la incorporació d'alumnat procedent d'altres països com pel creixement vegetatiu, s'han anat fent alguns reajustaments de l'oferta dels centres públics i privats concertats. D'una altra banda, el reconeixement de la gratuïtat del 2n cicle d'Educació Infantil i la seva progressiva implantació han modificat el volum i les característiques de l'oferta en alguns territoris, afectant els centres privats no subvencionats que ofereixen l'etapa 0-6. També s'han anat incorporant en alguns centres privats concertats de primària i secundària, unitats per alumnat de 2 anys.

El resultat d'aquest conjunt d'elements mostren una imatge distorsionada quant a l'estructura dels centres docents en relació a l'oferta dels ensenyaments. La rigidesa en el sector públic contrasta amb la flexibilitat amb que s'ha anat tractant el sector privat concertat. El tractament uniformista, en el primer cas, ha provocat situacions poc beneficioses per als centres i per a les famílies.

D'una altra banda, hi ha llocs concrets de la ciutat en els quals es fa necessària una reordenació de l'oferta actual d'ensenyaments, per tal d'ajustar-la millor a la demanda existent. Aquesta reordenació s'ha de fer tenint en compte la disponibilitat d'espais dels centres i les possibles necessitats d'adequació.

Dins aquest apartat, caldrà intervenir en els següents aspectes:

- Millorar i rehabilitar els centres públics existents, tot arribant a donar resposta al 50% de les necessitats diagnosticades l'any 2004 per les administracions titulars dels edificis.
- Adequar els espais dels edificis dels centres públics per tal d'ampliar la seva oferta, si és possible, o adaptar-los a nous ensenyaments, sense que això impliqui l'alteració d'aspectes qualitatius ja incorporats als centres.
- Fomentar la màxima ocupació dels espais existents.
- Reordenar l'oferta global, dins cada sector i territori, per ajustar-la millor a la realitat de la demanda i de les noves necessitats.
- Fer un seguiment de l'impacte en l'escolarització de les millores fetes en els centres educatius.
- Qualificar l'oferta educativa amb continguts pedagògics.

4. Determinació de les adscripcions entre les etapes educatives, especialment, entre les etapes de primària i la secundària obligatòria.

L'actual estructura del sistema educatiu en relació al període de l'escolaritat obligatòria estableix dos etapes diferenciades com a formes d'organització dels aprenentatges i de la formació dels infants i dels joves: l'etapa d'educació infantil i primària, de 3-12 anys i l'etapa de l'educació secundària obligatòria, de 12-16 anys.

El reconeixement de la pròpia autonomia de les etapes i la seva delimitació pel que fa als objectius i procediments que les caracteritzen ha de ser compatible amb la garantia de la continuïtat pedagògica i educativa al llarg de tota l'escolaritat obligatòria. Així doncs, la lògica del sistema ha de ser compatible amb la lògica dels beneficiaris d'aquest sistema: els infants i joves i les seves famílies.

Per raons diverses, al sector públic s'ha establert un model únic on l'educació primària i l'educació secundària obligatòria es fan en centres plenament diferenciats. Aquesta separació entre les etapes de primària i de secundària obligatòria també ha afectat el sistema d'accés des del 6è de primària al 1r d'ESO. Les famílies que escolaritzen els seus fills al sector públic han de tornar a fer de manera obligatòria la preinscripció, fins i tot en casos en que els centres de primària i els de secundària comparteixen edifici o són molt propers. Tanmateix, en el sector privat concertat, l'obligació de la preinscripció a 1r d'ESO està reservada només a les famílies que volen canviar de centre.

L'actual sistema d'adscripcions entre primària i secundària, almenys al sector públic, pateix d'una sèrie d'inconvenients entre els quals destacaríem, d'una banda, la gran disparitat en la quantitat de CEIPs adscrits a cada IES fet que, en molts casos, no correspon al flux real d'alumnat i posa en evidència una gran diferència entre les adscripcions reals i les formals i, d'una altra banda, la coexistència, dins el model de zones d'adscripció, de dues modalitats, CEIPs que pertanyen només a una zona i CEIPs que en pertanyen simultàniament a dues.

De la mateixa manera que les àrees territorials de proximitat tenen un paper bàsic en la regulació de l'entrada al sistema educatiu (P3), l'instrument de regulació del flux primària-secundària correspon al sistema d'adscripcions.

El sistema d'adscripcions entre centres s'hauria de revisar d'acord amb els següents criteris:

- Adequar les adscripcions formals a les adscripcions reals

- Reduir la disparitat en el model d'adscripcions per tal que hi hagi un tractament igual en les mateixes situacions.
- Avançar cap una major homologació dels processos entre el sector públic i el sector privat concertat en el pas de l'etapa primària a la secundària obligatòria per tal de superar els obstacles existents actualment en el sector públic.
- Preveure, de forma experimental, l'establiment de vinculacions automàtiques entre centres de primària i de secundària, garantint al màxim la continuïtat de l'alumnat i la coherència pedagògica entre les etapes obligatòries.
- Impulsar i reforçar els itineraris entre primària i secundària quan el flux d'alumnes entre els centres de primària i els instituts sigui prou significatiu o bé en situacions de proximitat física dels edificis.

5. Establiment de criteris per a la delimitació de les àrees territorials de proximitat per als processos d'escolarització i de preinscripció.

En el nostre sistema, les àrees territorials de proximitat tenen com a única finalitat ordenar les sol·licituds d'escolarització mitjançant l'aplicació d'uns barems, només en el cas que la demanda de places sigui superior a l'oferta disponible. La normativa actual i la que contemplarà la LOE no preveu, en cap cas, zones escolars d'adscripció directa per a l'alumnat.

Per garantir a totes les famílies que l'accés als centres educatius, en el cas que tinguin més demanda que oferta, es fa en condicions d'igualtat d'oportunitats, l'administració estableix un sistema de baremació de les sol·licituds, que té en compte, entre d'altres aspectes, la presència de germans al centre, la renda familiar i la proximitat. L'única finalitat de les àrees territorials de proximitat és, doncs, establir un criteri que permeti avaluar de forma objectiva la proximitat del domicili de la família al centre educatiu, de manera que s'eviti la selecció de l'alumnat per part del centre amb criteris diferents als que estableix la normativa.

Malgrat que el nombre d'alumnat afectat per l'aplicació del sistema de baremació sigui baix en termes percentuals, és evident que les famílies que no poden accedir al centre educatiu més desitjat acostumen a sentir-se, en un primer moment, no satisfetes. Caldria, doncs, una determinació d'aquestes àrees territorials de proximitat que reduís, en la mida del possible, aquest grau d'insatisfacció.

Actualment, les àrees territorials de proximitat són diferents pel sector privat concertat i en el sector públic. En el primer cas, les àrees són els districtes municipals, tot i que en alguns

casos aquestes àrees apareixen ampliades per resolucions específiques. En el segon cas, les àrees són més petites, d'una dimensió, en general, inferior a la zona estadística i amb una estructura que presenta superposicions entre elles. Aquesta disparitat de models per a la zonificació entre els dos sectors i la presència de superposicions entre àrees, implica desequilibris importants pel que fa a la igualtat d'oportunitats en funció dels territoris i dificultats d'ordre més general en la gestió del procés de preinscripció.

El centres privats concertats, majoritàriament, tenen alumnat procedent de zones properes a la seva ubicació i, per tant d'un entorn menor que el districte complet, què és l'àmbit actualment previst per la normativa. Tanmateix la gran concentració de centres privats concertats en la zona de Sarrià-Sant Gervasi converteix alguns d'aquests centres en pol d'atracció d'alumnat d'una àrea més àmplia que la que estableix la normativa i, fins i tot, incorporant alumnat de municipis fronteres a la nostra ciutat. La modificació dels criteris de delimitació de les àrees territorials de proximitat que es proposen no afectarà de facto la situació actual de la gran majoria de centres privats concertats.

La revisió del model actual s'haurà de fer tenint en compte sis criteris bàsics:

- Determinar les mateixes àrees per a l'escola pública i per a la privada concertada.
- Evitar la superposició d'àrees.
- Evitar les disfuncions que les àrees territorials de proximitat provoquen en el procés de preinscripció als centres ubicats en les seves fronteres.
- Aconseguir que la canalització de la demanda en relació a l'oferta, a través d'aquestes àrees, permeti una disminució del grau d'insatisfacció de les famílies i que sigui beneficis per al conjunt del sistema.
- Mantenir i millorar el concepte d'escola de proximitat que avui està generalitzat en el sector públic i que és molt majoritari en el sector privat concertat.
- Procurar que el sistema d'àrees garanteixi l'equitat per a tothom i, al mateix temps, que sigui un sistema de fàcil comprensió i aplicació.

METODOLOGIA I INDICADORS

La LOGSE estableix com a obligatoris els ensenyaments bàsics: l'educació primària i l'educació secundària obligatòria, és a dir, des dels 6 als 16 anys. Tanmateix, en l'actualitat, s'ha universalitzat l'escolarització a partir dels 3 anys i s'ha reconegut, també, la gratuïtat del segon cicle de l'educació infantil, formant unitat amb la primària. Per aquest motiu, el Mapa Escolar dels ensenyaments bàsics inclou els següents nivells:

- El segon cicle d'educació infantil i la primària, 3-12 anys.
- L'educació secundària obligatòria, 12-16 anys.

En el sector públic aquests ensenyaments es fan en dos tipus de centre: les escoles de primària, denominades CEIP i els instituts de secundària, denominats IES. El sector privat té una gran diversitat d'estructures en funció de les etapes educatives que ofereixin.

Per tal de quantificar la programació de les necessitats actuals i les previsibles en un futur immediat, s'han tingut en compte els següents paràmetres:

a) Pel que fa a l'oferta de places escolars

Es treballa a partir del nombre de línies per etapes de cada centre i per la ràtio alumnes/grup corresponents a cada etapa educativa: 25 alumnes a infantil i primària i 30 alumnes per grup a secundària obligatòria. En el cas dels centres públics l'oferta estructural expressada en línies ens permet determinar la màxima utilització possible dels centres educatius. Pels centres privats s'han tingut en compte les línies en funcionament pel curs 2005-2006 i s'han agrupat per etapes educatives separant els centres privats concertats i no concertats.

b) Pel que fa a la demanda de places escolars

La demanda total potencial, en el cas de l'ensenyament obligatori coincideix amb la població de les edats corresponents a les etapes educatives (3-16 anys)

Per determinar la població actual es parteix del padró del 2004 per la població de 3 fins a 16 anys. L'altre element de la demanda és la matrícula total de l'alumnat, que a la nostra ciutat és superior a la població actual ja que incorpora infants i joves dels municipis propers i, també, per l'acumulació d'alumnat d'edats superiors que representa l'alumnat repetidor. El referent de matrícula és el curs 2005-2006.

Per a analitzar la demanda també s'ha tingut en compte les característiques i l'evolució de les sol·licituds expressades en els processos de preinscripció dels darrers anys i, especialment, en els casos en que aquesta demanda no ha pogut ser atesa.

Per a determinar la demanda de l'ensenyament secundari obligatori i, en particular pel sector públic, es té en compte la capacitat i la matrícula de l'alumnat de sisè de primària en relació a la del 1r d'ESO, amb l'objectiu de garantir que tots els alumnes que estan en la primària pública tinguin i puguin disposar d'una plaça al 1r d'ESO públic. També, cal considerar la possibilitat que hi hagi demanda de plaça per part de l'alumnat de primària que no té continuïtat en ensenyaments posteriors, o bé en els casos de canvi de centre i de sector.

Per tal de conèixer la demanda potencial dels propers anys i determinar les noves necessitats s'han incorporat dos factors fonamentals: les projeccions demogràfiques i les previsions de nous habitatges per a les noves intervencions urbanístiques. En tots dos casos els resultats comportaran, inevitablement, un increment de l'oferta del servei educatiu.

c) Les projeccions demogràfiques

Les projeccions demogràfiques són extraordinàriament importants, però, al mateix temps, els seus resultats generen dubtes raonables per la dificultat d'encertar plenament el comportament de les variables al damunt de les quals se sustenten aquestes projeccions. L'avantatge, en el nostre cas, és que només necessitem una previsió a curt termini i no sembla que en aquest curt període de temps es donin canvis substancials en el comportament de les variables que afecten el càlcul de la població dels propers 5 anys.

Les projeccions demogràfiques de la ciutat apunten a una certa moderació de creixement de població en comparació al conjunt de Catalunya. D'altra banda, el comportament de la matrícula de l'alumnat apunta cap a un canvi de tendència respecte a la darrera època, d'altra banda, sense que s'hagi produït un increment massa espectacular del nombre d'alumnes matriculat. En els darrers anys l'augment d'alumnat s'ha produït en el sector públic com a conseqüència de la incorporació d'infants i joves procedents d'altres països.

En el nostre cas, hem fet servir les projeccions demogràfiques que l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) va elaborar l'any 2003 en base a les dades de població del 31 de desembre de 2002. IDESCAT treballa amb 4 escenaris diferents (alt, mitjà-alt, mitjà-baix i baix), definint el mitjà-alt com a escenari tendencial. IDESCAT també ha realitzat l'adaptació d'aquestes projeccions per comarques i, en el nostre cas, pel municipi de Barcelona.

El Gabinet Tècnic de Programació de l'Ajuntament de Barcelona ha adaptat la projecció de l'IDESCAT a l'estructura de districtes de la ciutat, obtenint una projecció de població específica per districtes en cadascun dels escenaris.

A partir de la comparació de les dades projectades per IDESCAT amb les dades reals de població de 2004 i tenint en compte l'evolució de les dades reals de matrícula durant els dos darrers cursos, hem cregut que l'escenari més compatible amb l'evolució real de la població escolar 3-16 a la ciutat de Barcelona és l'escenari baix, i és a partir de les dades d'aquest escenari que hem fet les previsions per a l'any 2010. Tot i així, també contemplem l'escenari mitjà-alt corregit, com a fita superior màxima de les possibles necessitats d'escolarització.

d) Les noves intervencions urbanístiques En els propers anys la ciutat continuarà avançant amb nous planejaments urbanístics derivats de la necessitat de noves infraestructures, de la reurbanització d'espais i de la transformació d'equipaments, així com de noves intervencions per a l'adequació dels espais i l'ordenació de noves centralitats. També hi ha pendent la construcció de nous equipaments escolars en zones on les intervencions urbanístiques estan en procés o encara no estan acabades.

El conjunt de les noves intervencions afectarà diverses zones de la ciutat i en destaquem les següents:

- La zona de la Marina colindant amb la Zona Franca, en el districte de Sants-Montjuïc.
- El sector de la Sagrera, amb la construcció de l'estació de l'AVE, al districte de Sant Andreu
- La reordenació i nou planejament de la zona de les antigues Casernes, al districte de Sant Andreu
- La zona de 22@, al districte de Sant Martí

e) Indicadors

El conjunt d'informacions anteriors permeten disposar dels següents indicadors:

- La taxa d'escolarització, que es calcula dividint l'alumnat matriculat d'unes edats o nivells educatius determinats respecte a la població corresponen a les mateixes edats.
- Grau de cobertura, que es calcula dividint la capacitat dels centres respecte a la població a escolaritzar de les edats corresponents a les etapes educatives.
- Grau d'ocupació, que es calcula dividint la capacitat dels centres respecte a la matrícula de l'alumnat corresponen a les etapes educatives.
- Ràtio, que es calcula dividint les places ofertes entre el nombre d'alumnes matriculats.

Tots aquests indicadors s'obtenen pel conjunt de la ciutat, per sectors, per districtes, per zones i, si s'escau, per centre.

Les dades sobre l'assignació de plaça escolar que es fa al llarg del curs escolar a partir de la incorporació de la nova població o per moviments intern, també, s'han incorporat en l'anàlisi de la demanda i de l'oferta. Aquesta informació permet conèixer el grau de saturació dels centres i de les zones i la seva possible evolució.

El conjunt de les dades i l'anàlisi de tota la informació que es disposa permet fer una previsió de l'oferta necessària per a l'any 2010 i conèixer l'evolució i les modificacions que comporten les intervencions que s'han de fer al llarg d'aquest període.

A l'hora de quantificar les necessitats d'escolarització globals ens basem inicialment en les dades de la projecció de població però, en el moment que volem traduir aquestes necessitats d'escolarització en una previsió d'oferta de noves línies estructurals, ens veiem obligats a marcar uns objectius numèrics tant per al sector públic com per al sector privat concertat.

Pel que fa a aquesta proposta, i d'acord amb el criteri d'actuació indicat anteriorment corresponent a l'estabilització del nombre de concerts educatius, mentre no s'actualitzi el marc normatiu vigent, creiem convenient no marcar cap objectiu de creixement de la capacitat estructural del sector privat concertat a la ciutat de Barcelona. Pel que fa al sector públic, optem per marcar uns objectius d'increment de la capacitat estructural actual progressius i territorialitzats.

D'una banda, hem marcat uns objectius per a la situació actual, de l'any 2005. Aquests objectius de capacitat en el sector públic pretenen compensar els dèficits actuals de cobertura, tant des d'una perspectiva global com d'una perspectiva específica del sector públic. L'aplicació de la metodologia de treball descrita anteriorment ens portarà a determinar una sèrie de necessitats de noves línies estructurals que caldria satisfer de manera prioritària i urgent. En segon lloc, de cara al 2010, marcarem uns nous objectius que permetin mantenir i millorar la cobertura del sector públic i, alhora, satisfer les noves necessitats d'escolarització provinents de la previsió d'increments demogràfics. Per segona vegada, aquests objectius ens marcaran un nou increment de les necessitats de noves línies estructurals, que representaran una segona fase de prioritats.

D'una altra banda, hem marcat objectius de forma territorialitzada, ja que els desajustaments entre oferta i demanda actual i la previsió de noves necessitats d'escolarització no es distribueixen de la mateixa manera en tots els territoris de la ciutat i, en conseqüència, cal fer un ajust local dels objectius de creixement. Simultàniament, aquest ajust ens ha de permetre també modular la planificació de forma i manera que s'afavoreixi l'assoliment dels objectius generals plantejats, ço és, l'afavoriment de l'equilibri territorial, l'equitat i la cohesió social.

